

Микола Железняк

кандидат філологічних наук,

директор,

Інститут енциклопедичних досліджень НАН України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8290-6345>

СЕКРЕТ УСПІХУ ІРИНИ МАТЯШ

Писати про багатогранну людину однаково, що письменникові створити роман, композитору – симфонію чи батальну сцену – художникові. Так, принаймні, мені здається, бо досвіду в жодному з цих жанрів не маю. Однак саме такі асоціації у мене від багаторічного спілкування з Іриною Матяш. Очевидно, що найчастіше темою наших розмов є Енциклопедія і навколо неї. А це, насамперед, люди – її герої, її творці, її шанувальники і не дуже. Ірина має одну рису, що, на мій погляд, є визначальною для її характеру: ідея, що народилася, цієї ж митті має почати реалізуватися. Вона захоплюється сама й вимагає цього від інших.

Це й є секретом успіху всього, за що береться Ірина Матяш. А серед її наукового доробку – монографії, підручники, хрестоматії, довідники й, звісно ж, Енциклопедія – «Українська архівна енциклопедія».

Остання – від ідеї видання та головування в редколегії, вступного слова, створення реєстру, залучення авторів та вироблення принципів оформлення і розміщення матеріалу – до написання статей, що розкривають засадничі поняття архівної справи, та прочитання, читання, перечитування всіх (без винятку!) 882 сторінок.

Зрозуміло, що простого читання у редактора Енциклопедії бути не може, бо список авторів «зашкалює», а треба все злагодити (саме так, а не звести!) до єдиного стилю, однієї моделі, надати роботі внутрішньої єдності, стрункості, не загубивши при цьому індивідуальність кожного автора.

Оце й є майстерність диригента, що з оркестром творить величний твір.

Як мені відомо, свою Енциклопедію Ірина Матяш створила майже на одному подихові – за кілька років. Для енциклопедистів це – мить.

Проект «Енциклопедії Сучасної України», де Ірина Матяш від 1-го тому бере участь як науковий консультант, рецензент і автор, розгортається, на жаль, поволі. Це викликає її критичні зауваження, у багатьох моментах абсолютно слушні, спрямовані на покращення видання, сприяння проєктові, а не його руйнацію.

Отож, справа, і не просто, а улюблена рухає нашу ювілярку у цьому житті. А відомо ж: за їхніми ділами ви пізнаєте їх!